

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Αρχές και Θεσμοί Δικαίου

III. Υποκείμενα του Δικαίου - Πρόσωπα

Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης

Τα υποκείμενα του Δικαίου (Πρόσωπα)

Τα πρόσωπα: Υποκείμενα του Δικαίου, δηλ. οντότητες στις οποίες απευθύνονται οι κανόνες του δικαίου είναι τα **πρόσωπα**

Τα πρόσωπα είναι τα **υποκείμενα των έννομων σχέσεων** (δηλ. των σχέσεων που ρυθμίζονται από το δίκαιο και από τις οποίες απορρέουν δικαιώματα και υποχρεώσεις)

Τα πρόσωπα είναι τα **υποκείμενα** (οι φορείς) των **δικαιωμάτων** και των **υποχρεώσεων**:

ΠΡΟΣΩΠΟ είναι το υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων: ΑΚ 34: Κάθε πρόσωπο έχει **ικανότητα δικαίου**, δηλ. ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων (άλλο: ικαν.δικοπρ., ικαν. Παρίστασθαι, ικαν. Αδικοπρ. κ.λ.π.)

Τα Πρόσωπα (1)

*Το δίκαιό μας διακρίνει δύο είδη προσώπων: Τα **φυσικά** πρόσωπο και τα **νομικά** πρόσωπα.*

ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Κάθε άνθρωπος και μόνον ο άνθρωπος (όχι άλλα έμψυχα όντα) είναι **φυσικό πρόσωπο**.

Πας άνθρωπος έχει **γενική** ικανότητα δικαίου (ΑΚ 34) όχι όμως και **ειδική** ικανότητα δικαίου (λ.χ. για γάμο, υιοθεσία κ.ά.)

Τα Πρόσωπα (2)

Έναρξη και τέλος του φυσικού προσώπου (ανθρώπου):

Το πρόσωπο αρχίζει να υπάρχει από τη στιγμή που θα **γεννηθεί** ζωντανό και παύει με το **θάνατό** του ή την **αφάνεια**.

ΑΚ 36: Ειδικά για το κυοφορούμενο καθιερώνεται πλάσμα δικαίου ότι ως προς τα εις αυτό επαγόμενα δικαιώματα (όχι όμως και υποχρεώσεις) λογίζεται «γεννηθέν αν τεχθή ζων»

Η αφάνεια είναι κατάσταση στην οποία κηρύσσεται το πρόσωπο με δικαστική απόφαση όταν πιθανολογείται ο θάνατός του και η οποία εξομοιώνει τον «άφαντο» με πεθαμένο (48 ΑΚ, όχι όμως λύση γάμου αλλά λόγος διαζυγίου 1440 ΑΚ).

40 ΑΚ: «Αν ο θάνατος προσώπου είναι πολύ πιθανός, επειδή εξαφανίστηκε ενώ βρισκόταν σε κίνδυνο ζωής, ή επειδή λείπει πολύ καιρό χωρίς ειδήσεις, το δικαστήριο το κηρύσσει άφαντο ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε εξαρτά δικαιώματα από το θάνατο του».

Τα Πρόσωπα (3)

Η εξατομίκευση του φυσικού προσώπου:

Καταστάσεις ή Ιδιότητες του προσώπου με τις οποίες αυτό εξατομικεύεται και διακρίνεται από άλλα πρόσωπα είναι:

- **Το όνομα** είναι λέξεις που υποδηλώνουν ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Αποτελείται από το κύριο όνομα και το επώνυμο. Το επώνυμο αποκτάται: α) Αυτοδίκαια με γέννηση, αναγνώριση τέκνου εκτός γάμου, την υιοθεσία β) Με δήλωση σε συμβολαιογράφο, γ) Με πράξη του ληξιαρχου (για έκθετα παιδιά κλπ.) – Μπορεί να αλλάξει με πράξη του δημάρχου (Ν.3852/2010).
- **Το φύλο:** άνδρας ή γυναίκα (σημασία για στρατιωτική θητεία, συνταξιοδοτικό καθεστώς κλπ.). Μεταβολή του φύλου είναι και νομικά δυνατή.
- **Η Ιθαγένεια** είναι ο νομικός δεσμός του προσώπου προς ορισμένη πολιτεία. Με βάση την ιθαγένεια τα πρόσωπα διακρίνονται σε ημεδαπούς και αλλοδαπούς

Τα Πρόσωπα (4)

Καταστάσεις ή Ιδιότητες:

- Η **ηλικία** έχει σημασία για την ικανότητα για δικαιοπραξία ή αδικοπραξία, για τη σύναψη γάμου, την υιοθεσία, τα δικαιώματα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, την σχολική υποχρέωση, την στρατιωτική υποχρέωση, το συνταξιοδοτικό καθεστώς κ.ά.
- Η **υγεία** του προσώπου (σωματική ή/και ψυχική) έχει σημασία για την δικαιοπρακτική και αδικοπρακτική ικανότητα, την ποινική ευθύνη, υποχρεώσεις (λ.χ. τη στρατιωτική υποχρέωση)
- Η **τιμή** είναι η αποδιδόμενη στον άνθρωπο κοινωνική αξία και υπόληψη και προστατεύεται με ειδικές διατάξεις του ΠΚ και ΑΚ
- Η **κοινωνική θέση** έχει σημασία ως κριτήριο για την διατροφή, κ.ά., μολονότι το ελληνικό Σύνταγμα αποκλείει τις κοινωνικές διακρίσεις. Σε άλλες περιπτώσεις δημόσια αξιώματα (λ.χ. δικαστικών λειτουργών, πολιτικών κ.ά.) και αντίστοιχη κοινωνική θέση έχει κριθεί ότι καθορίζουν και το ύψος της μισθοδοσίας κλπ.

Τα Πρόσωπα (5)

Καταστάσεις ή Ιδιότητες:

- **Η κατοικία: ΑΚ 51** «Το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κύριας και μόνιμης εγκατάστασής του. Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μια κατοικίες. Για τις υποθέσεις που αναφέρονται στην άσκηση του επαγγέλματος λογίζεται ως **ειδική κατοικία** του προσώπου ο τόπος όπου ασκεί το επάγγελμα του». **(εκούσια κατοικία)**.

Για να αποκτήσει το πρόσωπο εκούσια κατοικία απαιτούνται:

- α) Μόνιμη εγκατάσταση** σε έναν τόπο(πραγματικό-αντ.στοιχείο)
- β) Πρόθεση** να γίνει ο τόπος αυτός το επίκεντρο των δραστηριοτήτων του (κοινωνικών, επαγγελματικών κλπ.) (βουλευτικό-υποκειμενικό στοιχείο).

Τα Πρόσωπα (6)

Αναγκαία ή νόμιμη κατοικία:

- **ΑΚ 54** «Αυτοί που έχουν διοριστεί σε ισόβια δημόσια υπηρεσία έχουν κατοικία τον τόπο όπου υπηρετούν».
- **ΑΚ 56** «Ο ανήλικος που τελεί υπό γονική μέριμνα έχει κατοικία την κατοικία των γονέων του ή του γονέα που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα. Αν τη γονική μέριμνα ασκούν και οι δύο γονείς χωρίς να έχουν την ίδια κατοικία, ο ανήλικος έχει κατοικία την κατοικία του γονέα με τον οποίο συνήθως διαμένει. Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του.».

Διαμονή: είναι ο τόπος όπου το πρόσωπο βρίσκεται προσωρινά, χωρίς την πρόθεση μόνιμης εγκατάστασης.

Τα Πρόσωπα (7)

Καταστάσεις ή Ιδιότητες:

- Η Συγγένεια:

- **Εξ αίματος: ΑΚ 1461:** «Τα πρόσωπα είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, αν το ένα κατάγεται από το άλλο (συγγένεια μεταξύ ανιόντων και κατιόντων). Συγγενείς εξ αίματος σε πλάγια γραμμή είναι τα πρόσωπα που, χωρίς να είναι συγγενείς σε ευθεία γραμμή, κατάγονται από τον ίδιο ανιόντα. Ο βαθμός της συγγένειας ορίζεται από τον αριθμό των γεννήσεων που συνδέουν τα πρόσωπα»

(λ.χ. γονέας-τέκνο: α' βαθμού, αδέλφια: β' βαθμού κλπ.)

- **ΑΚ 1356:** «Εμποδίζεται ο γάμος με συγγενείς **εξ αίματος**, σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και σε πλάγια γραμμή ως και τον τέταρτο βαθμό».

Τα Πρόσωπα (8)

Καταστάσεις ή Ιδιότητες:

- **Η Συγγένεια:**
- **Εξ Αγχιστείας ΑΚ 1462:** *«Οι συγγενείς εξ αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ ανχιστείας του άλλου στην ίδια γραμμή και τον ίδιο βαθμό. Η συγγένεια εξ ανχιστείας εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου από τον οποίο δημιουργήθηκε».*
- **ΑΚ 1357:** *«Εμποδίζεται ο γάμος με συγγενείς εξ ανχιστείας, σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και σε πλάγια ως και τον τρίτο βαθμό».*

Τα Πρόσωπα (9):

Τα νομικά πρόσωπα

- **Έννοια Νομικού Προσώπου ΑΚ 61:** «Ένωση προσώπων για την επιδίωξη ορισμένου σκοπού, καθώς επίσης σύνολο περιουσίας που έχει ταχθεί στην εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού, μπορούν να αποκτήσουν προσωπικότητα (νομικό πρόσωπο), αν τηρηθούν οι όροι που αναγράφει ο νόμος».
- **Θεωρίες:** α) **Πλάσματος Δικαίου** (F.v.Savigny): βούλονται και διοικούν τα φυσικά πρόσωπα που το διοικούν, β) **Οργανική Θεωρία** (ή **βουλευτικού οργάνου**) (O.v.Gierke): έχει δική του βούληση που εκφράζεται από τα όργανά του.

Έκταση ικανότητας ν.π.:

ΑΚ 62: «Η ικανότητα του νομικού προσώπου δεν εκτείνεται σε έννομες σχέσεις που προϋποθέτουν ιδιότητες φυσικού προσώπου.»

Τα Πρόσωπα (10):

Τα νομικά πρόσωπα

- **Είδη Νομικών Προσώπων:**

- **Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ):** Είναι αυτά που ασκούν δημόσια εξουσία (Πανεπιστήμια, ΟΤΑ, το ίδιο το Κράτος «το δημόσιο»). Ρυθμίζονται με κανόνες δημοσίου δικαίου, χωρίς όμως αυτός να σημαίνει ότι δεν είναι υποκείμενα σχέσεων που ρυθμίζονται από το ιδιωτικό δίκαιο (λ.χ. μισθώσεις κ.ά.)
- **Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ):** Είναι αυτά που ιδρύονται και λειτουργούν κατά τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου. Διακρίνουμε ΝΠΙΔ του **Αστικού Δικαίου** και ΝΠΙΔ του **Εμπορικού Δικαίου**. Για τα ΝΠΙΔ ισχύει η αρχή του **κλειστού αριθμού**.
- **Νομικά Πρόσωπα μικτής φύσης:** ΔΕΗ κλπ. («δημόσια» ν.π.)

Τα Πρόσωπα (11):

Τα νομικά πρόσωπα

- **ΑΚ 64: Έδρα:** Το νομικό πρόσωπο αν στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό δεν ορίζεται διαφορετικά, έχει ως έδρα τον τόπο όπου λειτουργεί η διοίκηση του.
- **ΑΚ 65: Διοίκηση:** Το νομικό πρόσωπο διοικείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα. Όταν η διοίκηση είναι πολυμελής, αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. (ΑΚ 69: Αν δε έχει διοίκηση ή συμφέροντά της συγκρούονται με ν.π. ο πρ.πρωτοδικών διορίζει προσωρινή με αίτηση ενν.συμφ.). **ΑΚ 67: Εξουσία της διοίκησης:** Όποιος έχει τη διοίκηση νομικού προσώπου φροντίζει τις υποθέσεις του και το αντιπροσωπεύει δικαστικά και εξώδικα. **ΑΚ 68:** Η έκταση της εξουσίας εκείνου που έχει τη διοίκηση προσδιορίζεται από τη συστατική πράξη ή το καταστατικό.

Τα Πρόσωπα (12):

Τα νομικά πρόσωπα

Η ευθύνη του νομικού προσώπου:

- **ΑΚ 70: Δικαιοπραξίες του νομικού προσώπου:** *«Δικαιοπραξίες που επιχείρησε μέσα στα όρια της εξουσίας του το όργανο που διοικεί το νομικό πρόσωπο υποχρεώνουν το νομικό πρόσωπο.»*
- **ΑΚ 71: Ευθύνη νομικού προσώπου :** *«Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης. Το υπαίτιο πρόσωπο ευθύνεται επιπλέον εις ολόκληρον.»*

Τα Πρόσωπα (13):

Τα νομικά πρόσωπα

- **Ευθύνη Δημοσίου και ΝΠΔΔ (ΕισΝΑΚ 106):**
- **ΕισΝΑΚ104:** *«Για πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου, που ανάγονται σε έννομες σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου ή σχετικές με την ιδιωτική του περιουσία, το δημόσιο ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα νομικά πρόσωπα.»*
- **ΕισΝΑΚ 105:** *«Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που του έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»*

Τα Πρόσωπα (14):

Τα νομικά πρόσωπα

Το τέλος του νομικού προσώπου: Επέρχεται με τη διάλυσή του και τη λήξη της εκκαθάρισεως:

- **Η διάλυση** επιφέρει τη **λήξη της δραστηριότητας** του νομικού προσώπου(δλσ. ποικίλλει ανάλογα με το είδος του νπ)

>**ΑΚ 72:** «Μόλις το νομικό πρόσωπο διαλυθεί, βρίσκεται αυτοδικαίως σε εκκαθάριση. Ωστόσο περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της θεωρείται ότι υπάρχει».

- **Εκκαθάριση** είναι η ρευστοποίηση του ενεργητικού της περιουσίας του διαλυθέντος ν.π., η διαπίστωση των χρεών του και η (κατά το δυνατό) ικανοποίησή τους. Αν απομείνει περιουσία και δεν υπάρχει σχετική ρύθμιση σε συστ. Πράξη και καταστατικό, τότε η περιουσία περιέρχεται στο δημόσιο που οφείλει να την χρησιμοποιήσει για την εκπλήρωση του σκοπού του ν.π. (ΑΚ 77).

Τα Πρόσωπα (15):

Τα νομικά πρόσωπα του αστ.δικαίου

Σωματείο : Είναι ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό, έχει νομική προσωπικότητα και λειτουργεί σύμφωνα με το καταστατικό.

- **ΑΚ 78:** «Ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (σωματείο) που τηρείται στο πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί σωματείο χρειάζονται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα.»
- **ΑΚ 107:** «Ένωση προσώπων για την επιδίωξη σκοπού, όταν δεν αποτελεί σωματείο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, διέπεται από τις διατάξεις για την **εταιρία**. Μόλις η ένωση αυτή μετατραπεί σε σωματείο, η περιουσία της μεταβιβάζεται στο σωματείο σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις».

Τα Πρόσωπα (15):

Τα νομικά πρόσωπα του αστ.δικαίου

Ίδρυμα: Είναι σύνολο περιουσίας που έχει αφιερωθεί στην εξυπηρέτηση ορισμένου διαρκούς σκοπού και έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα.

- **ΑΚ 108:** «Αν με ιδρυτική πράξη μια περιουσία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός, το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει τη σύστασή του.»
- **ΑΚ 109:** «Η ιδρυτική πράξη γίνεται είτε με δικαιοπραξίες εν ζωή είτε με διάταξη τελευταίας βούλησης. Η δικαιοπραξία εν ζωή απαιτείται να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο.»
- **ΑΚ 110:** «Στην ιδρυτική πράξη πρέπει να καθορίζεται ο σκοπός του ιδρύματος, η περιουσία που αφιερώνεται και ο οργανισμός του. Το διάταγμα που εγκρίνει το ίδρυμα μπορεί να ορίσει ή να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει τον οργανισμό με τον όρο ότι η θέληση του ιδρυτή θα παραμείνει σεβαστή.»

Τα Πρόσωπα (16):

Τα νομικά πρόσωπα του αστ.δικαίου

Η αστική εταιρία:

- **ΑΚ 741:** «Με τη σύμβαση της εταιρίας δύο ή περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό.»
- **ΑΚ 742: Εισφορές:** «Οι εισφορές των εταίρων μπορούν να συνίστανται σε εργασία τους, σε χρήματα ή σε άλλα αντικείμενα, καθώς και σε κάθε άλλη παροχή. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι σε ίσες εισφορές.»
- **ΑΚ 747: Όχι αντίθεση με συμφέροντα εταιρίας:** «Ο εταίρος δεν δικαιούται να ενεργεί για δικό του ή ξένο λογαριασμό πράξεις αντίθετες με τα συμφέροντα της εταιρίας».

Τα Πρόσωπα (17):

Τα νομικά πρόσωπα του αστ.δικαίου

Αστική εταιρία:

- **Διοίκηση: 748 ΑΚ:** «Η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει, αν δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, σε όλους μαζί τους εταίρους. Για κάθε πράξη χρειάζεται η συναίνεση όλων των εταίρων.»
- **Δικαίωμα Πληροφόρησης: ΑΚ 755:** «Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να πληροφορείται αυτοπροσώπως για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων, να εξετάζει τα βιβλία και τα έγγραφα, καθώς καταρτίζει περίληψη της περιουσιακής κατάστασης της εταιρίας. Αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη.»

Τα Πρόσωπα (18):

Τα νομικά πρόσωπα του εμπρ.δικαίου

Προσωπικές και Κεφαλαιουχικές Εταιρίες: Στις προσωπικές εταιρίες λαμβάνεται υπόψη κυρίως το προσωπικό στοιχείο – τα πρόσωπα των εταίρων. Στις κεφαλαιουχικές εταιρείες λαμβάνεται υπόψη το μέγεθος των εισφορών των εταίρων.

- **Προσωπικές εταιρίες:** Ομόρρυθμη, Ετερόρρυθμη και Αφανής
- **Κεφαλαιουχικές εταιρίες:** Ανώνυμη Εταιρία
- **Μικτού χαρακτήρα:** Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

Τα Πρόσωπα (19):

Τα νομικά πρόσωπα του εμπρ.δικαίου

Ομόρρυθμη Εταιρία είναι η εταιρία που έχει σκοπό να ασκεί εμπορία υπό εταιρική επωνυμία και της οποίας οι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις

- **Η Επωνυμία** της ομόρρυθμης εταιρίας σχηματίζεται από το όνομα ενός, περισσότερων ή όλων των εταίρων.
- **Η Εισφορά** των εταίρων μπορεί να συνίσταται σε χρήματα ή άλλα χρήματα ή οποιαδήποτε άλλη παροχή.

Τα Πρόσωπα (20):

Τα νομικά πρόσωπα του εμπρ.δικαίου

Ετερόρρυθμη Εταιρία είναι η εταιρία που έχει σκοπό να ασκεί εμπορία υπό εταιρική επωνυμία και στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις (ομόρρυθμοι εταίροι), ενώ οι υπόλοιποι (ετερόρρυθμοι εταίροι) περιορισμένα μέχρι ένα ορισμένο ποσό (συνήθως το ποσό της εισφοράς τους).

Επωνυμία: Τα ονόματα των ετερόρρυθμων εταίρων δεν επιτρέπεται να περιέχονται στην επωνυμία.

Τα Πρόσωπα (21):

Τα νομικά πρόσωπα του εμπρ.δικαίου

Ανώνυμη Εταιρία (Ν. 2190/1920) είναι η κεφαλαιουχική εμπορική εταιρία της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβάστα μερίδια και της οποίας οι εταίροι ευθύνονται μέχρι της εισφοράς τους – Οι εταίροι της ανώνυμης εταιρείας ονομάζονται συνήθως μέτοχοι και τα μερίδια στα οποία διαιρείται το κεφάλαιο ονομάζονται μετοχές.

Διοίκηση: Όργανα διοικήσεως της ΑΕ είναι: α) Η Γενική Συνέλευση, β) Το Διοικητικό Συμβούλιο, γ) Οι Ελεγκτές (τουλ. Δύο).

Τα Πρόσωπα (22):

Η προστασία των προσώπων

Το δικαίωμα της προσωπικότητας περιλαμβάνει όλες τις εξουσίες-συντελεστές της ατομικότητας κάθε προσώπου, την εξουσία για την ανάπτυξη αυτών των συντελεστών (θετικό περιεχόμενο του δικαιώματος της προσωπικότητας) καθώς και την εξουσία κάθε προσώπου να αποκλείει τη δραστηριότητα άλλων που θίγουν την προσωπικότητά του (αρνητικό περιεχόμενο του δικαιώματος της προσωπικότητας)

Ως κυριότερες **εκδηλώσεις της προσωπικότητας** αναφέρονται: η ζωή, η σωματική ακεραιότητα, η υγεία, η τιμή, η ελεύθερη ανάπτυξη, η ιδιωτική ζωή, το όνομα, η εικόνα, οι σχέσεις προς άλλα πρόσωπα κ.ά.

Τα Πρόσωπα (23):

Η προστασία των προσώπων

- **ΑΚ 57: Δικαίωμα στην προσωπικότητα:**

«Οποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθρεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αν η προσβολή αναφέρεται στην προσωπικότητα προσώπου που έχει πεθάνει, το δικαίωμα αυτό έχουν ο σύζυγος, οι κατιόντες, οι ανιόντες, οι αδελφοί και οι κληρονόμοι του από διαθήκη. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.»

Τα Πρόσωπα (24):

Η προστασία των προσώπων

- **ΑΚ 58: Δικαίωμα στο όνομα:** *«Αν σ'αυτόν που δικαιούται να φέρει ένα όνομα αμφισβητείται από άλλον το δικαίωμα αυτό ή αν κάποιος χρησιμοποιεί παράνομα ορισμένο όνομα, ο δικαιούχος ή εκείνος που βλάπτεται, μπορεί να ζητήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.»*

Τα Πρόσωπα (25):

Η προστασία των προσώπων

- **ΑΚ 59: Ικανοποίηση ηθικής βλάβης:** *«Σε περιπτώσεις προσβολής της προσωπικότητας ή του ονόματος το δικαστήριο με την απόφαση του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την **ηθική βλάβη** αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις.»*

Τα Πρόσωπα (26):

Η προστασία των προσώπων

- **ΑΚ 58: Δικαίωμα στο όνομα:**

«Αν σ'αυτόν που δικαιούται να φέρει ένα όνομα αμφισβητείται από άλλον το δικαίωμα αυτό ή αν κάποιος χρησιμοποιεί παράνομα ορισμένο όνομα, ο δικαιούχος ή εκείνος που βλάπτεται, μπορεί να ζητήσει να αρθρεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες δεν αποκλείεται.»

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- η-τάξη: <http://eclass.uoa.gr/courses/PSPA125/>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας, Γεωργία Γιαννακούρου 2015. Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας, Γεωργία Γιαννακούρου. «Αρχές και Θεσμοί Δικαίου. ΙΙΙ. Υποκείμενα του Δικαίου - Πρόσωπα». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/PSPA1>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

